

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

III. ÚS 49/01-62

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte vo veci podnetu M. S., bytom K., a R. M., bytom K., zastúpených advokátom JUDr. V. S., K., ktorým namietali porušenie práv na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Košice II v konaniach vedených pod sp. zn. 15 C 1824/93 a 15 C 1428/98, po verejnom ústnom pojednávaní konanom 12. júla 2001 dňa 6. septembra 2001 takto

r o z h o d o l :

Okresný súd Košice II v konaniach vedených pod sp. zn. 15 C 1824/93 a 15 C 1428/98 p o r u š i l práva M. S. a R. M. na prerokovanie ich veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Podnetom na začatie konania pre porušenie ústavných práv z 12. marca 2001 sa M. S. a R. M. (ďalej len „navrhovateľky“) obrátili na Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) namietajúc porušenie ich práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) v konaní vedenom na Okresnom súde Košice II (ďalej len „okresný súd“) pod sp. zn. 15 C 1428/98.

Na základe výzvy ústavného súdu pripojili navrhovateľky k svojmu podnetu splnomocnenie na ich zastupovanie pred ústavným súdom pre advokáta JUDr. V. S., ktorý ich podnet podaniami z 27. apríla 2001 a 14. júna 2001 doplnil, pričom upresnil petit podnetu v tom zmysle, aby ústavný súd po prijatí podnetu na ďalšie konanie a jeho prerokovaní rozhodol, že: „Okresný súd Košice II v konaniach vedených pod sp. zn. 15 C 1824/93 a 15 C 1428/98 porušil právo M. S. a R. M., aby sa ich vec prerokovala bez zbytočných priet'ahov, zaručené v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky“.

Ústavný súd uznesením sp. zn. III. ÚS 49/01 z 3. mája 2001 prijal podnet navrhovateľiek podľa § 25 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na ďalšie konanie.

Podstatou podnetu boli tvrdenia navrhovateľiek o porušení ich práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov v konaniach vedených na okresnom súde pod sp. zn. 15 C 1824/93 a 15 C 1428/98.

Návrhom na začatie konania sa navrhovateľky domáhali vydania platobného rozkazu voči odporcovi - Správe mestských komunikácií so sídlom v Košiciach, ktorým mal byť

zaviazaný k úhrade 3.000,- Sk spolu s úrokom z omeškania z titulu užívania ich nehnuteľností bez právneho dôvodu.

Po vydaní platobného rozkazu, proti ktorému podal odporca odpor, nasledovali (podľa tvrdenia navrhovateľiek) súdne pojednávania, z ktorých sú zrejmé zbytočné prieťahy v konaní.

Navrhovateľky uvádzajú, že sporná vec, aj keď ide o obyčajnú náhradu za užívanie pozemkov „teritoriálne, vlastnícky i rozsahom užívania zo strany odporcu objektívne vydokumentovaných“, nebola do dňa podania podnetu na ústavný súd právoplatne ukončená a stav právnej neistoty navrhovateľiek pretrváva naďalej aj napriek tomu, že:

- navrhovatelia sa od podania pôvodného návrhu domáhali žiadosťou najmenej päťkrát skorého ukončenia sporného prípadu,
- pojednávajúca sudkyňa bola za tým účelom viackrát osobne kontaktovaná splnomocneným zástupcom navrhovateľa,
- takáto povinnosť pre súd vyplýva aj z ustanovenia § 100 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku, v ktorom sa uvádza, že len čo sa konanie začalo, postupuje v ňom súd i bez ďalších návrhov tak, aby vec bola čo najskôr prejednaná a ukončená,
- predseda okresného súdu bol sťažnosťou prostredníctvom splnomocneného zástupcu navrhovateľov upovedomený o prieťahoch v konaní v spornej veci so žiadosťou o zjednanie nápravy, a hoci túto uznal za dôvodnú, ostalo všetko doposiaľ bez preukaznej zmeny,
- od posledného pojednávania, ktoré sa konalo 8. decembra 2000, nebolo nariadené (ku dňu podania podnetu na ústavný súd) ďalšie pojednávanie aj napriek tomu, že predseda okresného súdu vo svojej odpovedi na sťažnosť na prieťahy v konaní uviedol, že okresný súd už vo veci plynule a sústredene koná,
- splnomocnený zástupca navrhovateľov v podaní na okresný súd zo dňa 31. januára 2001 okrem iného opäť navrhol okresnému súdu, aby tento čo najskôr nariadil ďalšie pojednávanie a urýchlene v spornej veci rozhodol.

V rámci prípravy pojednávania sa na základe výzvy ústavného súdu k prijatému podnetu vyjadrili obaja účastníci konania.

Okresný súd zaujal k podnetu stanovisko prostredníctvom svojho predsedu JUDr. V. K. vo vyjadrení zo dňa 18. mája 2001, v ktorom uviedol, že v predmetných konaniach skutočne došlo k priet'ahom tak, ako je to uvedené v odpovedi na s'ťažnosť Ing. L. S. zo dňa 21. decembra 2000 sp. zn. Spr. 2399/00, avšak nie v takom rozsahu, ako to v písomnom podaní zo dňa 27. apríla 2001 uvádza právny zástupca navrhovateľiek. K priet'ahom podľa jeho názoru došlo v obdobiach od 26. júla 1995 do 21. októbra 1996, od 19. novembra 1997 do 23. júna 1998 a od 19. marca 1999 do 31. decembra 1999. Dôvody priet'ahov spočívajú podľa neho v skutočnostiach, ktoré už uviedol v odpovedi na vyššie spomenutú s'ťažnosť (obtiaznosť sporu z hľadiska posúdenia dôvodnosti uplatneného nároku proti správne pasívne legitimovanému účastníkovi a neujasnenosť podaní žalobcov pri rozsahu uplatnených nárokov), ako aj vo veľkom množstve nevybavených vecí, a to aj v súdnom oddelení v predmetnom spore rozhodujúcej sudkyne.

Predseda okresného súdu taktiež uviedol, že netrvá na tom, aby ústavný súd konal o veci samej na verejnom ústnom pojednávaní a súhlasil s upustením od neho.

Právny zástupca navrhovateľiek doplnil podnet podaním z 27. apríla 2001, v ktorom špecifikoval predovšetkým obdobia, v ktorých malo dôjsť k zbytočným priet'ahom v konaní (od 28. decembra 1994 do 13. júna 1995, od 13. júna 1995 do 11. januára 1999 a od 11. januára 1999 do 8. decembra 2000), a označil taktiež navrhované dôkazy.

Poukázal taktiež na skutočnosť, že konanie trvá už vyše 7 rokov a vo veci samej súd prvého stupňa stále nerozhodol.

V stanovisku zo dňa 14. júna 2001 k vyjadreniu predsedu okresného súdu uviedol, že jeho tvrdenia vzhľadom na „determinujúce okolnosti celej záležitosti“ považuje za právne nepodstatné. V odôvodnení svojho stanoviska sa sústredil najmä na argument okresného súdu o veľkom množstve nevybavených vecí v súdnom oddelení v predmetnom spore

rozhodujúcej sudkyne. Okrem iného uviedol, že účelom práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov je odstránenie stavu právnej neistoty, ku ktorému dochádza až právoplatným rozhodnutím súdu, pričom priznanie ústavného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov zakladá povinnosť súdu aj sudcu na organizovanie práce tak, aby sa toto ústavné právo objektívne realizovalo. Právna zložitost' sporu nezbavuje sudcu ústavnej zodpovednosti za priet'ahy v konaní zapríčinené nesprávnou organizáciou práce, nedokonalým poznaním obsahu samotnej podstaty veci, neodborným využitím času určeného na pojednávanie a nariad'ovaním dokazovania bez náležitého zistenia procesne významných skutočností pre toto dokazovanie. Upresnil taktiež petit podnetu a uviedol, že trvá na konaní verejného ústneho pojednávania.

V súlade s návrhom právneho zástupcu navrhovateliek prerokoval ústavný súd vec na verejnom ústnom pojednávaní.

II.

Za účelom dokazovania potrebného na zistenie stavu veci si ústavný súd na základe ustanovenia § 31 ods. 2 zákona o ústavnom súde vyžiadal spisy okresného súdu sp. zn. 15 C 1824/93 a 15 C 1428/98, z ktorých zistil nasledovný priebeh konania:

Návrhom na začatie konania podaným dňa 14. júna 1993 na Obvodnom súde Košice 1 sa navrhovateľky domáhali vydania platobného rozkazu voči odporcovi – Správe mestských komunikácií so sídlom v Košiciach, ktorým mal byť zaviazaný k úhrade 3.000,- Sk spolu s úrokom z omeškania z titulu užívania nehnuteľností vo vlastníctve navrhovateliek bez právneho dôvodu. Obvodný súd Košice 1 na pojednávaní dňa 25. júna 1993 vyslovil svoju nepríslušnosť vo veci a postúpil vec Obvodnému súde Košice 2 (v súčasnosti Okresný súd Košice II) ako súdu miestne príslušnému. Spisový materiál bol Obvodnému súde Košice 2 fyzicky odstúpený prípisom zo dňa 11. augusta 1993.

Dňa 21. septembra 1993 Obvodný súd Košice 2 po výzve navrhovateľkám z 24. augusta 1993 na zaplatenie súdnych poplatkov a po vznesení ich námietok voči tejto

výzve z 20. septembra 1993 vydal platobný rozkaz, proti ktorému podal odporca 25. októbra 1993 odpor.

Dňa 6. júla 1994 predseda Obvodného súdu Košice 2 pridelil predmetnú vec (sp. zn. 15 C 1824/93) v zmysle § 2 ods. 2 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 66/92 Zb. o Spravovacom poriadku pre okresné a krajské sudy v znení neskorších predpisov na rozhodnutie.

Dňa 13. júna 1995 Obvodný súd Košice 2 uznesením č. k. 15 C 1824/93-31 - po výzve navrhovateľkám zo 14. decembra 1994 na vyjadrenie sa k podanému odporu a výzve z 2. januára 1995 na predloženie potrebného počtu rovnopisov ich podania a listín preukazujúcich nimi uvádzané skutočnosti - pripustil, aby do konania na strane odporcu ako ďalší účastník vstúpilo mesto Košice.

Dňa 14. novembra 1996 Obvodný súd Košice 2 pojednával vo veci. Po predložení výpisu z listu vlastníctva z katastra nehnuteľností k nehnuteľnostiam, na ktoré sa viazali sporné nároky, splnomocneným zástupcom navrhovateľov uvedený súd pojednávanie odročil na neurčito z dôvodu vyžiadania si stanoviska Pozemkového úradu Košice-mesto 15. novembra 1996.

Dňa 29. novembra 1996 navrhovateľky zmenili svoj návrh tak, že uplatnili nárok na náhradu za užívanie predmetných nehnuteľností aj za ďalšie obdobie, ktoré medzitým od podania návrhu uplynulo.

Dňa 25. marca 1997 predseda už okresného súdu pridelil vec v zmysle § 2 ods. 2 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 66/1992 Zb. o Spravovacom poriadku pre okresné a krajské sudy v znení neskorších predpisov inému senátu.

Dňa 19. novembra 1997 požiadal okresný súd Okresný úrad Košice II, odbor pozemkový, poľnohospodárstva a lesného hospodárstva, o informácie týkajúce sa stavu riešenia reštitučných nárokov navrhovateľiek ohľadom nehnuteľností, na ktoré sa viazali

sporné nároky. Taktiež požiadal Okresný súd Košice I, obchodný register, o preverenie existencie subjektov, ktoré mali vzniknúť ako právni nástupcovia odporcu v I. rade. Odpovede z Okresného úradu Košice II, ako aj Okresného súdu Košice I, obchodného registra, okresný súd obdržal v priebehu mesiaca december 1997.

Dňa 17. marca 1998 splnomocnený zástupca navrhovateľiek písomným podaním požiadal o urýchlené vytýčenie ďalšieho termínu pojednávania a skoré ukončenie sporného prípadu.

Zo spisu okresného súdu sp. zn. 15 C 1428/98 ústavný súd zistil:

Dňa 20. marca 1997 ďalší dvaja spoluvlastníci predmetných parciel, na ktoré sa viazali sporné nároky, písomným podaním oznámili okresnému súdu, že vstupujú do konania (sp. zn. 15 C 1824/93) na strane navrhovateľov. Toto podanie okresný súd posúdil ako nový návrh na začatie konania a 5. novembra 1997 predvolal ich splnomocneného zástupcu na informatívny výsluch.

Dňa 27. novembra 1997 písomným podaním navrhovateľa vo veci sp. zn. 15 C 1824/93 navrhli okresnému súdu pristúpenie ďalších dvoch spoluvlastníkov predmetných parciel do konania na strane navrhovateľa.

Dňa 11. januára 1999 okresný súd vydal uznesenie sp. zn. 15 C 1428/98 o spojení vecí vedených pod sp. zn. 15 C 1824/93 a 15 C 1428/98 s tým, že spoločné konanie bude vedené pod sp. zn. 15 C 1428/98.

Dňa 21. januára 1999 sa zástupca navrhovateľov písomným podaním domáhal urýchleného stanovenia termínu ďalšieho pojednávania a skorého rozhodnutia vo veci.

Dňa 9. marca 1999 navrhovateľa zmenou návrhu rozšírili nimi uplatňované nároky aj o nárok na náhradu za užívanie ďalšej parcely tými istými odporcami a o návrh, aby

okresný súd uložil niektorému z odporcov povinnosť uzavrieť s navrhovateľmi nájomnú zmluvu týkajúcu sa predmetných nehnuteľností.

Dňa 19. marca 1999 okresný súd pojednával a po vypočutí stanoviska zástupcu navrhovateľov uznesením nepripustil zmenu návrhu navrhovateľov z 9. marca 1999 v časti týkajúcej sa zmeny výšky nároku na náhradu za užívanie predmetných nehnuteľností. Následne odročil pojednávanie na neurčito a uložil navrhovateľom predložiť identifikáciu parciel, na ktoré sa viažu sporné nároky, a odporcovi predložiť dôkazy na podporu jeho tvrdení.

Dňa 7. novembra 1999 sa zástupca navrhovateľov písomným podaním domáhal urýchleného stanovenia termínu ďalšieho pojednávania a skorého ukončenia sporného prípadu.

Dňa 31. decembra 1999 okresný súd požiadal Okresný úrad Košice IV, odbor katastrálny a odbor životného prostredia, o zaslanie listín týkajúcich sa právnych vzťahov k nehnuteľnostiam, na ktoré sa viazali sporné nároky.

Dňa 28. januára 2000 okresný súd pojednával vo veci a po vypočutí účastníkov konania odročil pojednávanie na neurčito.

Dňa 15. februára 2000 okresný súd vykonal výsluch navrhovateľky v I. rade.

Dňa 28. augusta 2000 okresný súd vyzval Slovenskú správu ciest Košice na oznámenie, kto je správcom štátnej cesty I/50, Okresný úrad Košice IV, odbor katastrálny, na zaslanie výpisu z listu vlastníctva k p. č. 684/2 a 674/4 a na poskytnutie údajov týkajúcich sa štátnej cesty I/50 a Inžinierske stavby, a. s., Košice na predloženie dokumentácie týkajúcej sa výstavby štátnej cesty I/50 (odpovede od Slovenskej správy ciest Košice a Inžinierskych stavieb, a. s., Košice obdržal okresný súd v septembri 2000).

Dňa 16. októbra 2000 sa zástupca navrhovateľov písomným podaním domáhal urýchleného stanovenia termínu ďalšieho pojednávania a rozhodnutia vo veci.

Dňa 6. novembra 2000 okresný súd vyzval právneho zástupcu Správy komunikácií Košice (odporca v I. rade) na predloženie všetkých písomností týkajúcich sa štátnej cesty I/50 v úseku Košice – Košice-Šaca a taktiež urgoval vybavenie svojej výzvy zo dňa 28. augusta 2000 Okresným úradom Košice IV, odborom katastrálnym.

Dňa 17. novembra 2000 zástupca navrhovateľov predložil okresnému súdu zmenu návrhu z hľadiska výšky uplatňovaného nároku.

Dňa 8. decembra 2000 okresný súd pojednával vo veci. Zástupca navrhovateľov potvrdil, že trvá na predložených návrhoch. Právni zástupcovia odporcov popreli svoju pasívnu legitimitáciu.

Okresný súd uložil odporcovi v II. rade (mesto Košice), aby ako zriaďovateľ predložil dokumentáciu týkajúcu sa delimitácie majetku zaniknutej Správy mestských komunikácií Košice na nástupnícke subjekty, a odporcovi v I. rade (Správa komunikácií Košice), aby predložil zriaďovaciu listinu (uvedené podklady okresný súd obdržal 14. decembra 2000 a 22. decembra 2000).

Dňa 14. decembra 2000 okresný súd obdržal vyžiadané podklady z katastra nehnuteľností.

Dňa 15. decembra 2000 vzal zástupca navrhovateľov návrh na začatie konania späť v časti týkajúcej sa uloženia povinnosti odporcom uzavrieť s navrhovateľmi nájomnú zmluvu.

Dňa 31. januára 2001 sa zástupca navrhovateľov domáhal čo najrýchlejšieho rozhodnutia vo veci a nanovo vyčíslil uplatnený nárok.

Dňa 5. marca 2001 okresný súd vyzval odporcov na predloženie listín týkajúcich sa predmetu a rozsahu činností, ktorými bola pri zriadení mestom Košice (odporca v II. rade) poverená Správa komunikácií Košice (odporca v I. rade), a zároveň žiadal oznámiť, či niektoré z týchto činností vykonávala predtým Správa mestských komunikácií Košice.

Taktiež požiadal Okresný úrad Košice IV, odbor katastrálny, o doplnenie zaslaných podkladov. Odpovede na svoje výzvy obdržal okresný súd 13. marca 2001 (Okresný úrad Košice IV), 19. marca 2001 (mesto Košice) a 21. marca 2001 (Správa komunikácií Košice).

III.

Zbytočné prieťahy v konaní spravidla v praxi indikuje neprimeraná dĺžka konania.

V danom prípade z listinných dôkazov obsiahnutých v spisovom materiáli okresného súdu vyplýva, že konanie na súde I. stupňa trvá už vyše 7 rokov (ústavný súd prihliadol na konanie od okamihu, keď bola vec postúpená Obvodnému súdu Košice 2 ako právnomu predchodcovi Okresného súdu Košice II, voči ktorému podnet smeruje), pričom súd prvého stupňa vo veci samej stále nerozhodol, čo potvrdzuje tvrdenie právneho zástupcu navrhovateľiek v podaní evidovanom pod č. k. Rvp 145/01-11 z 30. apríla 2001.

V tejto súvislosti možno uviesť, že aj keď čas na konanie bez zbytočných prieťahov nie je možné presne ohraničiť (I. ÚS 92/97), účelom práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia súdneho orgánu, pričom k naplneniu tohto práva dochádza až právoplatným súdnym rozhodnutím (II. ÚS 26/95, I. ÚS 47/96, I. ÚS 55/97). Samotným prerokovaním veci na súde alebo inom štátnom orgáne sa právna neistota neodstráni. K vytvoreniu želateľného stavu, t. j. stavu právnej istoty, dochádza až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iného štátneho orgánu. Preto na splnenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy nestačí, aby štátne orgány vec prerokovali, prípadne vykonali rôzne úkony, bez ohľadu na ich počet (I. ÚS 10/98).

Existenciu zbytočných prietáhov v konaní teda nemôže sám o sebe vylúčiť ani fakt, že v predmetnej veci okresný súd určité úkony vykonal. Navyše, z listín obsiahnutých v spisovom materiáli vyplýva, že v priebehu konania existujú obdobia, kedy okresný súd nekonal, pričom zo spisového materiálu nie je zrejmý relevantný dôvod, ktorý by mu na to dal príčinu. Ide najmä o obdobia: 6. jún 1994 - 14. december 1994 – 6 mesiacov, 14. august 1995 - 21. október 1996 – viac ako 1 rok, 25. marec 1997 - 19. november 1997 – takmer 8 mesiacov, 5. november 1997 - 23. júl 1998 – 8 mesiacov (vec sp. zn. 15 C 1428/98), 14. august 1998 - 11. január 1999 – takmer 5 mesiacov, 9. apríl 1999 - 31. december 1999 – viac ako 8 mesiacov.

Rýchlosť a účinnosť každého súdneho konania je objektívne podmienená charakterom, ako aj právnou a faktickou zložitosťou prejednávanej veci, ďalej správaním sa samotného účastníka (ov) súdneho konania a napokon aj činnosťou (súčinnosťou) štátnych a iných orgánov zúčastňujúcich sa súdneho konania. Prvoradou povinnosťou súdu a sudcu je však organizovať procesný postup v súdnom konaní tak, aby sa čo najskôr odstránil ten stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa osoba obrátila na súd so žiadosťou o jeho rozhodnutie. Takáto povinnosť je konkretizovaná jednak v § 6 Občianskeho súdneho poriadku, ktorý súdom prikazuje, aby v súčinnosti so všetkými účastníkmi konania postupovali tak, aby ochrana ich práv bola rýchla a účinná, ďalej v § 100 Občianskeho súdneho poriadku, podľa ktorého akonáhle sa konanie začalo, postupuje v ňom súd bez ďalších návrhov tak, aby bola vec čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá, a napokon v § 114 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku, podľa ktorého predseda senátu pripraví konanie tak, aby bolo možné rozhodnúť spravidla na jedinom pojednávaní. O prietáhoch v súdnom konaní možno hovoriť vtedy, ak súd vôbec nevyužije tie procesné alebo iné prostriedky, účelom ktorých je zabezpečenie nielen účinnej, ale tiež „rýchlej“ ochrany práv účastníkov súdneho konania, prípadne ak k ich použitiu siahne vtedy, keď je ich skutočný príspevok (účinnosť) k dosiahnutiu tohto účelu súdneho konania vylúčený, prípadne je značne minimalizovaný (I. ÚS 57/97).

Skutočnosť, že v danom prípade k priet'ahom v konaní skutočne došlo, potvrdil aj predseda okresného súdu, voči ktorému podnet navrhovateľiek smeroval, a to v odpovedi na s'ťažnosť na priet'ahy v konaní podanú zástupcom navrhovateľiek dňa 21. decembra 2000 v zmysle § 17 ods. 1 zákona Slovenskej Národnej rady č. 80/1992 Zb. o sídlach a obvodoch súdov Slovenskej republiky, štátnej správe súdov, vybavovaní s'ťažností a o voľbách prísediacich (zákon o štátnej správe súdov) v znení neskorších predpisov („... Po prešetrení s'ťažnosti som zistil, že Vaša s'ťažnosť je dôvodná. V danom prípade skutočne existujú priet'ahy v konaní“), ako aj v stanovisku k podnetu navrhovateľiek na začatie konania pred ústavným súdom zo dňa 18. mája 2001.

Priet'ahy v konaní pritom odôvodňuje:

- a) obtiažnosťou sporu z hľadiska posúdenia dôvodnosti uplatneného nároku proti správne legitimovanému účastníkovi,
- b) neujasnenosťou podaní žalobcov pri rozsahu uplatnených nárokov (tieto dôvody sú uvedené v odpovedi na s'ťažnosť na priet'ahy v konaní a v stanovisku k podnetu na začatie konania pred ústavným súdom ich predseda okresného súdu opätovne potvrdzuje, pričom uvádza ďalší dôvod),
- c) veľkým množstvom nevybavených vecí v príslušnom súdnom oddelení.

Z uvedených dôvodov by obdobia, keď okresný súd dlhšiu dobu nekonal, ako bolo vyššie uvedené, mohol rozumne odôvodniť len posledný z citovaných dôvodov: „... veľké množstvo nevybavených vecí ...“. V tomto ohľade možno poukázať na judikatúru ústavného súdu.

„Nadmerné množstvo vecí, v ktorých štát musí zabezpečiť súdne konanie, nezavuje zodpovednosti za pomalé konanie“ (II. ÚS 48/96).

„Počet nevybavených vecí, o ktorých má súd rozhodnúť, zbavuje zodpovednosti za porušenie práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov zaručeného čl. 48 ods. 2

Ústavy SR len vtedy, ak sa preukáže, že počet nevybavených vecí nemá pôvod v zlej organizácii činnosti súdnictva, súdu alebo sudcu“ (II. ÚS 18/98, obdobne II. ÚS 40/97 atď.).

Pokiaľ ide o ďalšie dva namietané dôvody, ústavný súd ich posudzoval v kontexte ustálenej judikatúry pri posudzovaní primeranosti dĺžky konania, t. j. s ohľadom na zložitosť prerokovanej veci z hľadiska právneho a skutkového, súčinnosť navrhovateľa a postup (resp. efektívny postup) súdu alebo iného orgánu (II. ÚS 74/97), pričom dĺžka konania by zrejme mala v „rozumnej miere“ zodpovedať intenzite faktorov, ktoré by mohli mať vplyv na predlžovanie konania.

V tejto súvislosti dospel ústavný súd k záveru, že dôvody uvedené v stanovisku okresného súdu ani ostatné skutočnosti spadajúce do niektorého z vyššie spomenutých troch posudzovaných kritérií nie sú takého charakteru a intenzity, aby odôvodnili viac ako sedemročnú dĺžku konania v predmetnej veci na súde prvého stupňa bez rozhodnutia v merite veci.

V danom prípade ide o majetkovoprávny spor, v ktorom je potrebné náležite posúdiť, tak ako to uviedol predseda okresného sudu, dôvodnosť uplatneného nároku proti správne pasívne legitimovanému účastníkovi. Intenzívnejšie dokazovanie za účelom zistenia skutkového a právneho stavu však súd v tomto smere vykonával až od roku 1999 (najmä v rokoch 2000 a 2001).

Pokiaľ ide o nejasnosť podaní žalobcov pri rozsahu uplatnených nárokov, zo spisového materiálu vyplýva, že navrhovatelia vo svojich podaniach výšku uplatnených nárokov exaktne vyčíslili vrátane uvedenia výmery pozemkov, za užívanie ktorej náhradu požadujú. Posúdenie oprávnenosti ich nárokov je už v právomoci súdu. Ak sa však okresný súd domnieval, že podanie navrhovateľov je v niektorom ohľade nejasné, mohol a mal využiť procesné prostriedky zverené mu v tomto smere na odstránenie prekážky plynulého postupu konania ustanoveniami § 43 ods. 1 a 2, prípadne § 95 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku.

Na základe vyššie uvedených skutočností ústavný súd dospel k záveru, že v konaniach vedených na okresnom súde pod sp. zn. 15 C 1824/93 a 15 C 1428/98 ide o neodôvodnené, a teda zbytočné prietahy v konaní, a preto rozhodol tak, ako to je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.